

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Rubricae, seu instructiones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

corporis habitu modesto humilitatem christianam præferant.

Curabit etiam pro loco, & tempore, & personarum ordine, ut idem faciant, quicunque dum sacramentum ministratur, aliquod officium præstant, utpote patrini, & paranympsi.

Monebit id quoque reliquos omnes qui adsunt, ut remoto inani colloquio, actu que indecenti, pie ac deuote, ut debent, intersint capite aperto, mente etiã ipsi reputantes cœlestia illa dona, quæ sacramentorum virtute fidelibus impartiantur.

Iudæos autem, infideles, hæreticos, & excommunicatos non patietur in sacramentorum administratione præsentem adesse: nec verò catechumenos.

Cætera denique omnia ritè, & ordine seruabit, prout unicuique sacramenti administrationi accommodata, suis que locis sigillatim demonstrata sunt.

Cum verò sacramenta quinque tantum, nempe Baptismum, Eucharistiam, Pœnitentiam, Matrimonium, & Extremam vnctionem, Parochus ex officio ad ministrare possit, eorum caeremonie, quas ritè seruet, locis proprijs præscriptæ sunt.

Reliquis autem sacramentis duobus, Confirmationi, & Ordini, quorum administratio solius Episcopi est, non caeremonie administrandi in hoc libro ad scribuntur; sed adiungi operæpretium fuit breuem quandam instructionem rerum, quas cum ea Episcopus solenniter ministrabit, debet ipse Parochus, pro curæ parochialis munere agere atque exequi.

Rubricæ, seu instructiones.

De Baptismi administratione.

Baptismus inter sacramenta sicut primum locum obtinet, ita maximè etiam necessarius est: cum sine eo nemini pateat aditus ad cœleste regnum: [Nisi enim quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei,] inquit Christus Dominus. Quare Sacerdos cuius est hoc sacramentum ministrare, cum ea omnia, quæcun-

que ad illud conficiendum attinent, ritè scire, accuratè animaduertere, ritèque seruare debet: tum pleraque etiam, prout vsu venerit, populum accuratè præmonebit, ac docebit. Quæ omnia, ut ordine facileque præstet, hoc loco breuiter traduntur, atque exponuntur.

Quæ Parochus in Baptismi ministratione, quod ad eius materiam, & formam attinet, animaduertat, & populum etiam doceat.

IN Baptismo, sicut in cæteris sacramentis, cū præter eius, qui ministrat intentionem, de qua mox supra dictum est, materia, forma, & minister requirantur; de ijs Parochus, ut infra obseruabit, ac fideles quoque instruet, ac monebit, prout opportunum viderit.

Quod igitur ad huius sacramenti materiam pertinet, id animaduertet, ut aqua (quæ materia sacramenti Baptismi est) non solum vera, naturalisq; sit, sed etiã eo ipso anno, quemadmodum sanctè cautum est, benedicta in Sabbato sancto Paschæ Resurrectionis Domini, aut Sabbato Pentecostes.

His igitur duobus Sabbatis, quibus ex veteri instituto fontis baptismalis benedictionem agi, celebrariq; solene est, ipse cum clericis parochiæ suæ quotannis, si in vrbe est, ad Basilicam Metropolitana; si in diocesi, ad ecclesiam plebanam tempestiuè conueniet: vasculum proprium, atque vsui huic tantummodo addictum, idemq; nitidum afferet; quo aquam baptismalem inde in ecclesiam suam reportet.

Eò cum venerit, super pelliceo, & stola alba indutus, cum clero ecclesiæ vbi fontis celebritas agitur, processionem ordine ad fontem obibit, & ministerium etiam suum, vbi opus erit, in benedictione præstabit.

Peracta solenni benedictione, vasculum quod portauit, offeret, ut aqua benedicta impleatur: impleti os diligenter occludet: tum illud velo albi coloris conteget, in parochialemq; ecclesiam debita veneratione deferet, clericis duobus proximè præeuntibus, qui lumina portent.

Ad

Pgl. 41.

Ad ecclesiam suam ubi venerit, vasculum cum luminibus in fonte baptisterij collocabit: inde in sacrificiam recta veniet: ubi mox sacris Missæ vestibus se induit, sicque indutus cum clero, & populo ad fontem procedit: ubi canit antiphonam. Sicut ceruus desiderat ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te Deus.

Mox vasculum aquæ baptismalis capit, effunditque in fontem: ac mox, adiuuante Diacono, aliove ministro, aliâ præterea aquam, quanta satis sit ad eum implendum, quem statim rectè claudet.

Tum quo ordine venit, ad altare procedit, & Missam celebrat. nec verò ante Missam celebrabit his Sabbatis, nisi absoluta fontis actione. Sed si ob viæ longitudo, aliamve causam ad suam ecclesiam in tempore redire non possit, ut post huiusmodi actionem liceat Missam celebrare; illam ante celebrare poterit: reliqua verò, ut dictum est peragere.

Aquam baptismalem (quoniam puram illam quidem, mundam, nitidamque esse, ob tanti sacramenti dignitatem conuenit) in ipso fonte per totum annum, quoad eius fieri potest, tum decorè, tum purè conseruabit. Quam ob causam cum fontem pro sacramenti maiestate ex præscripto decenter extructum, ornatumque habebit: tum etiam totum ipsius fontis opus vndique ita contectum tenebit, ut nec puluis, neque vllæ aliæ fordes intrò penetrent, quibus aqua corrumpi, aut impura fieri possit.

Quòd si intrà annum, præ temporis diurnitate, aliave causa illam corrumpi contigerit, in sacrarium propè fontem Parochus projiciet: statimque & fontem purgabit; & verò si in vrbe est, ad Metropolitanam; si in diœcesi, ad plebanam ecclesiam veniet, vnde proprio vasculo nitido aquam baptismalem accipiat, in parochialemque ecclesiam secretò ferat: ubi quamprimum in fontem effundet, baptismalique aquæ allatæ tantum etiam aquæ puræ, nitidæ, & recentis addet, quantum satis erit.

Hoc ipsum quoque præstabit, si etiam aqua baptismalis per annu aliquo modo defecerit.

Si verò in ecclesia, vel Metropolitana-

na, vel plebana, ubi fontis benedictionem fieri solenne est, aquam baptismalem corrumpi, aut deficere contigerit: tunc Archipresbyter, aut Præpositus, rocheto, cappa, & stola violacea indutus, fonte primum diligenter purgato, & aquæ puræ, mundæ, recentisque pleno, oleoque sacro, quod aquæ immisceri debet, parato, benedictionem ommissis cæteris ceremonijs peraget, ut infra suo loco inter Benedictiones, adhibitis saltem duobus clericis.

At verò nè temeraria manus abutatur aqua baptismali ad superstitionem, & perniciem; sacerdos fontem ex præscripto benè communitum, sera etiam, clauisque claudet, quam ne clerico quidem committens, apud se custodiet perpetuò.

Et quoniam interdum accidit, ut in summa hyeme aqua baptismalis vi frigoris congeliet, aut gelida nimis fiat: tunc ut aliquo calore liquefacta, aut calefacta, vsui ad baptizandum infantem esse possit (cum animaduerti debeat, nè illa gelida nimis ei noceat) aliam aquam vale mundo calefactam immisceri licet, quæ aqua calefacta longè paucior erit, quam illa quæ benedicta est. Quæ in re etiam cauebit sacerdos, nè quid aliud commisceat, quam aquam puram, ac naturalem, quamuis calidam.

Verum cum huius sacramenti ea sit necessitas, ut etiam à laicis instante mortis periculo illud administrari liceat: ne hoc quidem, cum occasio tulerit, præstare prætermittet, ut populum huius sacramenti materiam doceat esse, omne naturalis aquæ genus, siue ea maris sit, siue fluij, siue paludis, siue putei, siue fontis, quæ sine vlla adiunctione aqua dici solet. Alijs autem liquoribus, aut aquis, quæ è floribus, herbis, alijsve id generis exprimuntur, eliciunturve, Baptismus confici non posse ostendet: aquam præterea puram mundamque esse, pro sacramenti dignitate conuenire: nisi necessitate urgente, in qua uti licet etiam aqua lutulenta.

Sequitur forma baptismi, quæ est: Ego te batizo, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Quæ, dum infans ter mergitur, continuata pronuntiatio-

ne, &

ac, & singulorum verborum distinctio-
ne, rectè integreque profertur, nihil ad-
dendo, omittendo, aut mutando.

Et verò quod ad formam ipsam perti-
net, ipse Parochus non solum populo ge-
neratim ob baptizandi necessitatem; sed
etiam priuatim, precipueque obstetrici-
bus, in ecclesia tamen, eam planè osten-
det, ac tradet.

Quam etiam formam, an illæ rectè te-
neant, aliquando eodem loco accuratè
videbit, ac diligenter queret. Proindeque
illarum, quæ intra parochiæ suæ fines
habitant, nomina certo libro descripta
habebit, ut illas interdum instruat, non
solum Baptismi quæ materia sit, ut mox
dictum est, sed quæ etiam forma, & quæ
intentio baptizantis.

Ab hac autem ipsa baptismi forma, ne
minimum quidem vnquam discedat, ut
prescriptum est, nisi cum forma sub cõ-
ditione vtendum sit, quæ est cum ad-
iunctione verborum: quæ infra suo lo-
co ponitur.

Qua forma vtitur, cum infans, aliuf-
ve, qui Baptismo offertur, re diligen-
ter perquisita, dubium relinquitur, aut
certè non apparet, eum baptizatum esse:
ut de expositis, inuentisque; paruulis
dubitari, atque ignorari sæpenume-
rò solet.

Quòd si re accuratè inuestigata, explo-
ratam habuerit, illum forma seruata ba-
ptizatum esse; caueat omnino, nè hanc
sub conditione baptizandi formam ad-
hibeat: cum sacrilegium committat, si
contra fecerit; & illud impedimentum
contrahat, quod sacri canones irregula-
ritatem vocant.

Si verò foetus ex vtero matris, quæ
in partu periculose laborat, vel manu,
vel pede, vel alia aliqua parte extans,
ob necessitatem in ea ipsa parte ab ob-
stetrice baptizatus est; cum superstes e-
rit, sub eadem conditione baptizetur,
adhibitis ceteris Baptismi ceremonijs.
Si verò in capite, quod primum ex vte-
ro prodijt, baptizatus est, forma rectè
seruata; quando superuixerit, ad eccle-
siam deferatur, ei tantum reliquæ cere-
moniæ adhibeantur, quæ ad solennita-
tem Baptismi attinent.

Si quando præterea monstrum huma-

num Baptismo offertur, videndum est
antequam baptizetur, an vna persona
sit, an verò duæ: tum masculus ne sit, an
fœmina. Si que re per spectata dubium est,
an sint duo, ut potè quia duo capita non
habet, nec pectora benè distincta; vnus
intentione certa, neque vaga, simpli-
citer baptizetur: alter verò, seu alij sub
conditione: [si non es batizatus &c.]
Si verò quia duo capita, pectora duo,
aut corpora etiam distincta in monstro
apparent, homines duos esse perspicuè
est, singuli simpliciter baptizentur.

Quòd si mortis periculà in mora erit,
numero plurali baptizentur: [Ego vos
baptizo in nomine Patris, & Filij, &
Spiritus sancti.] Sin autem vna perso-
na est, ut potè vnum tantum caput ha-
bens, tanquam vnus baptizetur, etiam
si alia membra plura geminataue ha-
beat.

At verò monstrum, quod hominis spe-
ciem non præferat, non baptizetur, ni-
si primum Archiepiscopus consulatur:
de cuius etiam consilio agatur, quod su-
pra de monstro humano dictum est, si
tempus dabitur.

De ministro Baptismi.

MVnus conficiendi hoc sacramen-
tum, quamuis sacerdoti commis-
sum sit: tamen cogente necessitate, om-
nes, etiam laici, & fœminæ quoque, sine
solennibus tamen ceremonijs, baptiza-
re possunt. Illud verò cauendum est
(quod etiam Parochus, prout occasio
tulèrit, accuratè monebit) vt ne fœmi-
na viro præsentè; neque laicus clerico
præsentè; neque rursus clericus præsen-
te subdiacono; hicque itidem coram
diacono; nemoque præterea eorum cor-
am sacerdote baptizare audeat: ipse
autem norit, sibi licere baptizare, etiam
præsentè suo Episcopo.

Et quoniam si vel a muliere, vel a laico
secus sit, graue peccatum admittitur, id
etiam monebit
Obstetricibus autem, quæ baptizare cõ-
sueuerunt, formamque Baptismi tenent,
baptizare quidem necessitate urgente
permittitur, etiam præsentè laico, qui
huius sacramenti conficiendi planè igna-
rus, rudisque sit.

Verum

Verum grauiſſimè Parochus monebit, quàm grauiſſe illa peccent, ſi quauo mortis neceſſitate non cogente, Baptiſmum miniſtrare audent.

Quamobrem illud etiam interdum oportune nunciabit, vt cum mulier prope paritara ægrè ſe habet, de eiùſque partu timetur, ſtudeat in primis Parochum in tempore accereſcere: aut, ſi eum habere non poteſt, aliquem ex eccleſiaſticis miniſtris, aut deniq; virum laicū baptizandi peritum in promptu habere: vt ne obſtrictibus fœminis, niſi in ſumma neceſſitate, cui aliter prouideri nullo modo poteſt, baptizandi locus vnquam detur.

Parentes autem omnino caueant, nè liberos ſuos baptizent abſque manifeſta neceſſitate, cum ſcilicet alij quoquo modo apti non adſunt, & periculi virget neceſſitas, quod ipſe etiam monebit, prout vſu aliquando venerit.

De modo miniſtrandi Baptiſmi.

Miniſtratur Baptiſmus triplici modo, immerſione, inuſione aquæ, & aſperſione. Sed immerſionis modus cum antiquiſſimi in ſancta Dei Eccleſia inſtituti ritusq; ſit, idemque in eccleſia Ambroſiana perpetuò retentus: ab eæ mergendi conſuetudine recedi non licet, niſi imminens mortis periculum in ſtet; tumq; vel aquæ inuſione, vel aſperſione miniſtrabitur, ſeruata illa ſtata baptizandi forma.

Ad aquæ baptiſmalis inuſionem, non manus, ſed vās ob eam cauſam paratum adhibebitur.

Id Parochus mergendo ſeruabit, vt ab eā parte fontis baptiſmalis ſtet, vbi directo obtutu orientem ſpectet.

In immerſione hoc ſeruabit, vt infantis latera manu vtraque firmiter excipiēs, illi ſupini occiput ter mergat: primò dicens, [In nomine patris, iterum, & filij, tertid, & Spiritus ſancti.] Quæ in immerſione animaduertet, vt dum mergit, infantem nè lædat, at aquam verè illius occiput immerſione tangat.

Si quando autem duo, plureſve infantis Baptiſmo offeruntur, eorum

vnicique exorcifmum, catechiſmum, & reliquas ſtatas cœremonias ſeparatim adhibebit: ſuper ijs tamen ſimul orationes dicere poterit, numerumque commutare vbi opus eſt, vt pluribus conueniat.

Infantibus autem oblatiſ, partim maribus, partim fœminis, ſeparatim, atque ordine miniſtrabit, maribus ſcilicet primò, & deinde fœminis, mutata nominis verbiq; ratione pro ſexu genere.

Et verò quod in Eccleſia Ambroſiana veteris inſtituti, & conſuetudinis eſt, decreto etiam prouinciali renouatum, vt infantis in hebdomada authentica nati, Sabbato ſancto ad Baſilicam Metropolitānam; & qui item hebdomada Pentecoſten proximè antecedente in lucem editi ſunt, ad eandem Baſilicam Baptiſmo offerantur; id vnuiſque Parochus ſeruet; vt ijs ſoleni ritu huius eccleſiæ Archiepiſcopus Baptiſmū miniſtret. A qua ſolenitate, quæ Archiepiſcopalis muneris eſt, alius omnis, vel Archiepiſbyter, vel Prepoſitus, vel Parochus, tam vrbiſ, quàm diœceſis abſtinebit.

Prou. 4. tit. que pert. ad ſacrā. bapt. pag. 135. 6.

De cœremonijs, quæ in Baptiſmo adhibentur.

Ritus, cœremonia, & ſolenitates, quæ in Baptiſmo adhibentur, eiùſmodi ſunt, quas omittere nefas eſt, niſi cum baptizandi neceſſitas inſtat.

Quamobrem Parochus cum illas, tum earum myſteria, & ſignificationes rectè tenebit, vt & religioſè riteq; hoc ſacramentum miniſtret; & peritè pieq; earū myſteria fidelibus exponat.

Has autem ſtatas cœremonias ſacerdos cum Baptiſmum miniſtrabit, numquam planè omittet, niſi quando ob neceſſitatem miniſtrabit.

Atque omnes quidem hæ cœremonia præcationeſque ad tria capita rediguntur.

Aliæ enim ſunt, quæ antequam accedatur ad Baptiſmi fontem, ſeruantur: aliæ, quæ cum ad ipſum fontem ventum eſt, adhibentur: & aliæ præterea, quæ præſtato iam Baptiſmo addi ſolent.

O De cœ-

De ceremonijs, quę priusquam Baptismus ministratur, adhibentur.

IN primis aqua paranda est, qua ad Baptismum vti oportet.

Consecratur enim Baptismi fons, addito mysticę vnctionis oleo: neque id omni tempore, sed Sabbato Paschę Resurrectionis Domini, & Pentecostes.

Hęc enim sacra duo tempora, mysteriorum plena, Baptismo celebrando solennia legitimaq; esse docent Ecclesię Patres, & in primis Leo Pontifex sanctissimus.

Epist. 4. ad
Episcop. Si
cilie. cap. 3.

Nam quamuis, (inquit is,) totum, quidquid in Christo Domino, & virtutis diuinę est, & infirmitatis humanę, ad nostrę reparationis tendat effectum, proprię tamen Paschali tempore, nempe in morte crucifixi, & in resurrectione ex mortuis, potentia baptismatis nouam creaturam condit ex veteri, vt in renascentibus, & mors Christi operetur, & vita, dicente Beato Apostolo Paulo;

Ad Rom. 6.

An ignoratis, quia quicumque baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipsius baptizati sumus? Consepulti enim sumus cum illo per Baptismum in mortem, vt quomodo surrexit Christus a mortuis per gloriam patris, ita & nos in nouitate vitę ambulemus. Si enim complantati facti sumus similitudini mortis eius, simul, & resurrectionis erimus, &c. ex quibus apparet, Paschale tempus electum ad filios hominum regenerandos, & in filios Dei adoptandos.

Ad. epist.
cap. 4.

Huic paschali obseruantię additur etiã Pentecostes ex aduentu Spiritus sancti consecrata solennitas, quę de paschalis festi pendet articulo.

Eo autem die, quo omnem credentium numerum promissus Spiritus sancti repleuit aduentus, trium millium populum sua predicatione conuersum lauacro baptismatis consecrauit.

A qua autem adhibetur, ad significandam animę abluionem, quam Baptismus efficit.

Ideoq; ab Apostolo [lauacrum] appellatur; oleum autem ad ostendendam gratiam Spiritus sancti, quę per Baptismum datur.

Deinde ante fores ecclesię, qui Baptismo inuitandi sunt, offeruntur, propterea quodd indigni sint, qui more fidelium, domum Dei, antequam Christo Domino se addixerint, ingrediantur.

Tum verò Parochus ab eis exquirat, qui illos offerat.

Quo cognito, ter conceptis verbis, eum qui baptizandus est, interrogat. Abrenuncias, &c.

Et eius nomine patrinus ad singulas interrogationes respondet.

Abrenuncio.

Et quoniam huius sponsonis chyrographum sanctę conceptum magnam vim habet in cęlo, tum Parochus illos admonet, & contestatur dicens: [Memor esto sermonis tui, &c.] vt ex his verbis intelligant, quã diligenter hęc sponso præstanda sit: sciantq; hanc professionem christianorum esse propriã, vt [non sit de hoc mundo,] sed cor habeat ad Dominum, qui in cęlis est, [expectantes beatam spem, & aduentum glorię magni Dei.

Ad huius, aliorumq; mysteriorum explanationem adhibebit doctrinam patris nostri sanctissimi Ambrosij.

Et verò cum huius ipsius mysterij, harumq; sponsonum ratio diligentissimè explicata sit canone Concilij Parisiensis, non alienum est illius verba describere: Constat igitur vnum quemque fidelem Deo in baptisinate duarum pactio-
nū nexibus se obligare: altera, qua abrenunciare Diabolo, & omnibus operibus eius, & omnibus pompis eius: altera verò qua se in patrem, & filium, & Spiritum sanctum credere profiteretur.

Vnde etiam sub eiusdem sanctę Trinitatis inuocatione baptismatis gratiam consequitur.

Cum ergo post huiusmodi abrenunciationem quibuslibet illecebris vitiorum illectus, ad ea quibus renunciat, redit; nec non, & post tantę fidei perceptionem in apostasiam, aut infidelitatis, aut hæreticę prauitatis, aut fraternali schismatis prolabitur: proculdubio vtriusque pactio-
nis transgressor efficitur; quarum altera, quia Baptismi iteratione nequit, pœnitentię lamen-
tis,

Concil. Pa-
risien. lib.
1. cap. 4.

is, eleemosinarum largitionibus, ceterisque bonorum operum exhibitionibus dilui potest.

Altera verò, quæ prædictæ contagionis lepra commaculata fuerit, nisi hac primum per Christi caruerit gratiam, & ad unitatem Ecclesiæ redierit, mundari, & pristinae fidei colorem, sanitatisque vigorem recuperare non poterit.

Gen. 3. Quia ergo flammeus ille gladius, qui propter peccatum primi hominis ianuam paradisi obice mortalibus immobili oppilauerat, in sacro sancto baptismatis fonte extinguitur, & eadem ianua credentibus aperitur: omnibus fidelibus studendum est, ut pactiois, & sponsonis, quam cum Deo in baptismo fecerunt, semper memores existant; caueantque ne quibuslibet vitiorum fordibus se maculantes, non solum eundem sibi reaccendant ignem, verum etiam immundum spiritum à se tempore baptismatis expulsum, cum septenario dæmonum numero sibi addito, ad se quoquo modo redire faciant: sicutque illis, ut Dominus ait, nouissima peiora prioribus: & impleatur in eis quod beatus Petrus Apostolus ait: Melius enim erat illis non cognoscere viam iustitiæ, quam post agnitionem retrorsum conuerti ab eo, quod traditum est illis, sancto mandato, apteturque eis illud, quod idem ait: canis reuersus ad vomitum suum, & sus lora in volutabro luti.

Postea salua oris sui Parochus tangit infantis aures, & nares, prolatis Christi Domini verbis, quibus aures, & linguam surdi, & muti tangendo usus est: [Epheta hoc est adaperire: celebra tur enim mysterium apertionis aurium: ut aperiantur nares ad accipiendum odorem notitiæ Dei, & pietatis æternæ; & ad discernendum bonum odorem à malo, sanam doctrinam à corrupta: aures autem ad audiendum mandata Dei; ut doctrina, quæ de ore altissimi fluxit, per eius aures intret, & ei suauiter oleat.

Deinde adhibetur exsufflatio, ut hoc mysterio Spiritui sancto cedat fugiens malignus spiritus: id quod fit nõ sine Christi exemplo, qui insufflauit in discipulos suos, ut Spiritum sanctum eis daret.

Ioann. 20.

Tum sequitur exorcismus ad expellendum Diabolum, eiusque vires frangendas, & debilitandas sacris illis, & religiosis verbis.

Obsignantur præterea oleo sacro, figura crucis, pectus, & scapula: ut intelligamus, eos qui Baptismo iniantur, [quasi Christi athletas,] ait sanctus Ambrosius, [luctamen huius sæculi luctaturos. solent enim luctantes inungi.] Deinde, ut sciamus Baptismi gratiam non nostris meritis, sed Christi beneficio, & gratuita misericordia donari, quæ oleo significatur. Præterea, quia oleum est medicamenti species, quandoquidem Samaritanus infudit in vulnera oleum, & vinum: ideo hæc vinctio demonstratur, intima animæ nostræ vulnera, & morbos hæc medicina curari; fomitemque ipsum, quamuis non omnino extinguatur, at certe debilitari, viresque, & robur spirituale nobis addi, quo Satanæ, carnisque tentationum impetus depellamus. Pectus præterea vngitur, ut intelligamus, mentem animumque diuina virtute corroborari. Scapulae verò, quia dantur homini vires ad iugum Christi Domini ferendum.

Luc. 20.

Inungitur ante, & retro, ut vndique muniat, & confirmetur, ad opera bona præstanda corde, & corpore, voluntate, & opere.

Nomine deinde, quod parentes imponi volunt, appellatur, signoque sanctæ Crucis obsignatur; quod ostendit, eum qui Baptismo iniantur, Christi Domini seruituti addici, cum nominis impositio signum sit dominij. Quam ob causam cum vellet Deus docere Adam, eum principem, & dominum esse omnium animantium, ad eum illa adduxit, quibus nomina imponeret.

Gen. 2.

Sal item in illius os qui ad Baptismum adducendus est, inseritur, quo significatur, eum fidei doctrina, & gratie dono consecuturum esse, ut à peccatorum putredine liberetur, saporemque bonorum operum percipiat, & diuinæ sapientiæ pabulo delectetur.

Ijs peractis, infans in Ecclesiam introducit: vbi primum apud sacrum fontem humi collocatur. Qui ritus cum

O 2 suppli-

supplicem eius petitionem, qui se baptizari postulat, ostendit (cum prostrati humi olim baptismum peterent) tum significatio est sanctę humilitatis, quę Christianus prosteri debet.

Tum sacerdos vnā cum eo, qui baptizandus est, aut si infans, cum compatre, commatreve dicit symbolum Apostolorum, & orationem Dominicam. Quę res indicat fidei professionem, quam christianum publicē prestare oportet.

De ceremonijs, quę cum ad Baptismi fontem ventum est, adhibentur.

SED cum iam Baptismum administrari oportet, querit Parochus ab eo, qui baptizandus est, num baptizari velit: quo quidem per se, vel eius nomine patrino annuente, statim de fide orthodoxa ab eo querit trina interrogatione, vt tres sunt in diuinitate personę. Id verō fit, vt sciamus, primū sine recta fide Baptismum nihil ad æternam salutem prodesse: Nam [qui crediderit, & baptizatus fuerit, hic saluus erit: qui verō non crediderit, condemnabitur.] deinde, hoc Baptismi sacramentum esse, diciq; sacramentum fidei, vt per illud infantibus habitus fidei infundatur; & adultorum fides gratia Dei illustretur, formetur, & perficiatur.

Trina item interrogatio, trinaque responsio, quę fit verbo, [Credo, (adhibetur:) vt multiplicem lapsum, (inquit sanctus Ambrosius,) superioris ætatis, absoluat trina confessio. Denique, vt vobis, (inquit idem,) afferatur exemplum, sanctus Apostolus Petrus postea quā in passione Domini lapsus videtur infirmitate conditionis humanę, qui ante negauerat, postea vt illum lapsum aboleret, & solueret, tertio interrogatus à Christo, si Christū amaret, tunc ille dicit: Tu nosti Domine, quia amo te. tertio dixit, vt tertio absolueretur. Si ergo peccatū dimittit pater, sic dimittit filius, sic & Spiritus sanctus.

Interrogatus ter mergitur, in memoriā mortis, & resurrectionis Christi Domini: vt quę intelligat, se cum Christo sepultum resurrecturum esse. Trina

autem mersione, significatur tridua Domini sepultura.

De ceremonijs, quę peractō Baptismo seruantur.

POST Baptismum dicitur litania genibus flexis; vt intelligamus, Baptismi sacramento eum cōmunioni sanctorum adscriptum esse, quorum nomina inuocantur.

Inungitur præterea à Parocho in vertice sacro chrismate, vt intelligat se ab eo die Christo capiti tanquā membrum coniunctum esse, atq; eius corpori insitum, & ea re christianum à Christo, Christum verō à chrismate appellari. Induitur postea baptizatus veste alba, quę vestis, (inquit sanctus Ambrosius) est indicium, quōd baptizatus exuerit inuolucrum peccatorum, & induerit innocentie casta velamina.

Indicat item resurrectionis gloriā, ad quam per Baptismum renascimur. Libertatem christianam, quam hoc sacramento sumus assecuti, erepti de seruitute Diaboli.

Innocentiam, atq; integritatem, quam in omni vita baptizatus seruare debet. Ictitiam internam, & gaudiū spiritus. Sicut enim vestis pulla est signum tristitię, ita candida gaudium indicat.

Traditur demum baptizato in manū cereus ardens. quo cereo significantur tres theologicę virtutes, quę ipsi hoc sacramento infunduntur; fides in lumine, charitas in calore, spes in cerei recta altitudine: quę sursum ascendit; vt spes nostra ad cęlos vsq; excitatur, atq; erigitur. Id præterea, quōd Baptismo nobis fit communicatio lucis, & depulsio tenebrarum: ob eamq; causam Baptismus [sacramētum illuminationis,] & baptizati, ij quidem [illuminati] à patribus dicuntur.

Ex antiquissima catholicę Ecclesię consuetudine, cum præter ministrum, qui Baptismum conficit, alij etiam ad sacram ablutionem adhibeantur, qui patrini, aut compadres vocantur: Parochus de ijs, vt infra animaduertet, ac seruabit.

Non adhiberi sinet ex ijs plures, quā

vnū

Matt. vii.

Joan. vii.

Sess. 24. de
cret. de ref.
matt. cap. 7.

unum tantum, siue virum, siue mulierem, ex iacrorum canonum prescripto; vel ad summum unum, & unam, ut Concilio Tridentino statutum est.

Non tamen simul virum, & uxorem adhibebit. Nec excommunicatos, interdictos, publice criminolos, infamesque; pueros natum minores quatuordecim annis; nec preterea, qui sana mente non sunt; neque eos, qui in Pascha communionem non sumplerint; nec verò monachos, regulares, clericosve seculares sacris initiatos, ad infantem de Baptismo suscipiendum adhiberi sinet. Nec preterea illos, quos putet ignorare symbolum, orationemque Dominicam, salutationem angelicam, rudimenta que fidei christianæ; neque item eos, qui nondum Confirmationis sacramentum susceperint.

Eam quoque rationem cohortando habebit, ut ne peregrini, hospites ignoti, & ij denique compadres adhibeantur, quorum domicilium cum longè absit, verisimile non est, consuetudinem inter baptizatum eosque; ita futuram, ut susceperit muneris functionem in eo instruendo prestare possint.

Pramonebit autem accuratè parentes paulò ante Baptismi ministracionem, ut compadres tales deligant, quales eos esse oportet; qui & vitæ exemplis, & christiana disciplina, castisque moribus alios intruere debent. Itaque in hoc delectu, non nobilitatis, aut diuitiarum, non potentie, non auctoritatis, non potestatis, non amicitiæ, non cuiusuis alterius commodi, emolumentive rationem habebunt; sed eos potius seligent, qui filiorum animæ magis consulere, quam qui inopiæ subuenire possint. Compadres, cum in Baptismi ministerio symbolum, & orationem Dominicam dici ritus postulat, unà secum recitare iubebit.

Non patietur autem eos sacrum attingere chrismam.

Neque item infanti, eiufve parentibus quidquam Baptismi tempore ab eo, eaue donari; neque, ut canone vetitum est, quidquam sibi pecuniæ dari.

Infantem propterea que baptizauerit, supra altare non collocabit: ne inde compadrum muneribus redimatur.

Nec compatri, commatrive linteola ad Baptisimum adhibita, tangenda, aut osculanda exhiberi sinet.

Compadres denique is cum sæpè aliis, præsertim paschali tempore, & in Pentecoste; tum maximè posteaquam Baptisimum ministraverit, huiusce debiti officij monebit; docebitque eos hac potissimum lege obstrictos esse, ut spirituales filios perpetuò commendatos habeant; ad vitamque Christianam instituant; ac iuxta sancti Augustini sententiam admonere non desistant, ut castitatem custodiant, iustitiam diligant, charitatem teneant; & ante omnia, nisi à parentibus, aut ab alijs instruantur, symbolum, orationemque Dominicam illos doceant: decalogumque etiam, & que sunt prima christianæ religionis rudimenta. Proinde ipse Parochus inibit studiosè certam aliquam rationem perquirendi etiam huius officij, quod compadres verè præstent. Speciatim autem grauibis verbis eos commonefaciet; quorum filios animaduertentur doctrinæ christianæ scholas non frequentare, puerilibus ineptijs, ac vitijs deditos esse, aut in rebus humanis, pura in pascendo grege ita perpetuò occupatos, ut ne festis quidem diebus ad Misfam accedant.

De ijs, que Parochus antequam infans in ecclesiam ad Baptisimum deferatur, curet, ac præmoneat.

Parochus infantem natum in ecclesiam quamprimum, aut omnino, ut in Concilio Prouinciali i. cauetur, ante nonum diem ad Baptisimum suscipiendum deferri curabit.

Tit. de bay.

Idque etiam, cum ob necessitatem domi baptizatus est, ut statæ cæremonie ex ritu ecclesie suppleantur.

Sine vlllo pompæ ornatu, sed simplici amictu eundem deferri, præmonebit; cum candela: quæ, vbi commodè haberi poterit, ceræ albæ erit.

Admonebit etiam de nomine quod infanti imponetur, ut turpe non sit, non obscenum, non ridiculum, non fabulosum, non ethnicum, non falsorum Deorum,

rum, non brutorum animantium, nō faci-
norosum hominum: nisi nomen tale sit,
quod sancti habuerunt. Est enim cū
pietatis, disciplinæque Christianæ ra-
tione atque officio coniunctum, quo pri-
mū tempore nomen Christo Domi-
no in Baptismo datur, id eligi, atque
imponi, cuius nominis recordatione fi-
deles aliquando excitati, neque turpi-
ter agant, & in ijs piorum operum cur-
riculis versentur, quæ proponunt eis
exempla sanctorum, quorum nomina
habent.

Exposito autem infanti nomen impo-
net, quod in schedula collo eius appen-
sa scriptum est: illudque notabit certo li-
bro, quod facilius, atque adeo certius, qui
infantem exposuit, si quando voluerit,
ex nomine recognoscat.

Quam ob causam aliquando pro oppor-
tunitatis ratione, hospitaliū locorum,
vbi infantes exponi moris est, admini-
stratores, prefectosve monebit, vt ea ip-
sa schedula asseruetur diligenter.

Cum verò sepe aliās, prout locus, tem-
pus, personarumque conditio tulerit, tum
maximè cum expositum baptizat, hoc
grauiter monebit; vt omnes, quicumque
sint, caueant suos, aut alienos filios expo-
nere, nisi vrgens, magnaque necessitas
id facere cogat: tuncque si fieri potest, nē
exponant in compitis, via, aliove loco,
vbi facile perirent; sed in hospitalibus,
locisve speciātim eo nomine cōstitutis;
ac præterea collo appensa alligatave in-
fantis, qui exponitur schedula, aut nota
alia indicante nomen, & Baptismum, si
baptizatus est.

Cum infans, præsertim si iter longius
est, ad Baptismum feretur, vas etiam a-
quæ portari monebit Parochus; vt si
quod fortasè mortis periculum (quod
aliquando incidere potest) in itinere
euenerit, ministraretur etiam in via pe-
riculo instante.

Vestem etiam candidam paruulam in-
star pallioli, è tela lineæ, aliòve genere
non serico tamen, albi coloris conse-
ctam, quæ collo annecti possit, è domo
parentum infantis portari significabit:
qua veste illum baptizatum induet cū
diceret, [Accipe vestem candidam,] vt in
sua suo loco.

De ijs quæ Parochus curet, cum time-
tur de partu.

Quoniam de improviso periculum
partus incidit, hoc etiam Paro-
chus aliquando monebit; vt ob-
stetrix, aliave mulier in partu præsens,
si quando aliquam in parturiendo ita la-
borantem animaduertit, vt foetus peri-
culum mortis probabile antequam in-
tegrè nascatur immineat, vbi primū
aliquod membrum vitalem motum ha-
bens ex matris vtero extare videbit, il-
lud aqua perfundens, aspergensve, nul-
lo nomine imposito baptizet, dicens;
Ego te Baptizo, in nomine Patris, & Fi-
lij, & Spiritus sancti.

Si quādo autem in partu mulier obie-
rit, hoc fieri admonebit, vt vterus ape-
riatur, indeque foetus educus, si viuat,
quamprimum baptizetur. Id verò ma-
gna cautione fiat, vt & is viuus ex vtero
extrahatur, & tunc in primis, cum ma-
ter verè mortua est, nē pro salute filij
mater occidatur.

Hoc verò etiam parentes, & domesti-
cos, prout opportunitas feret, admone-
bit; pro foetu qui in vtero est, Deum as-
siduè intimeque precari, vt ille incolumi-
tis in lucem edatur, diu nusque sit an-
tequam obeat, Baptismi gratiam per-
cipere, nē sine salutis sacramento de-
cedat.

Et quod piæ deuotionis est, id quoque
prout vsu venerit admonebit, vt tem-
pori pariendi propinqua mulier ad ec-
clesiam accedat, vbi pro ea præsentem sa-
cerdos oret.

Mulier autem eo nomine cū veniet, piè
ac deuotè ad altare maius benedictionē
suscipiet; quam ille ritè adhibebit, vt
suo loco descripta est.

De ijs, quæ Parochus ipse seruet, & pa-
-ret, antequam Baptismum
ministret.

Primò Parochus videbit, vt sine
conscientiā peccati mortalis, quem
admodum supra in rubricis generalibus
traditum est, purè sancteque sacramen-
tum hoc administret.

Ieiunus, & mane ministrabit, nisi neces-
sitas aliter postulat. Nec verò ante or-
tum,

um, neque post occasum solis, nisi itidem necessitate urgente.

Ex aliena autem parochia infantem delatum non baptizabit, nisi instante necessitate, aut de Episcopi, Parochie proprii licentia; aut alia legitima facultate. Quamobrem primò quæret, an suæ Parochiæ sit infans Baptismo oblatus.

Diligenter in primis ante inuestigabit, an infans baptizatus sit, & à quo, & qua materia, & qua forma. Eum verò, qui baptizauit, de forma prolata in terrogabit, vt certò sciat, an ea rectè adhibita sit. Quam si certò compererit ritè adhibitam esse, nullo modo Baptismum iterabit, sed preces, & alia quæ ad Baptismi solennitatem pertinent, supplebit.

Neq; autem in priuatis ædibus, oratorijs, aliove loco, præterquam in ecclesia Parochiali, baptismalive, solenniter baptizabit.

Paulò ante quàm Baptismum ministrat, preparabit oleum sanctum, & chrisma, suis quodque vasculis perspicuè, vt supra distinctum, eo ipso anno in hebdomada sancta die Cœnæ Domini benedictum. Veteri autem, vel oleo sancto, vel chrismate non vtetur, nisi antequam nouum habeatur, necessitas illius vtendi inciderit. Omnis autem Parochus, vsque adeo in tempore alium sacerdotem, aut clericum sacris initiatum mittet, qui sacrum oleum recens ferat è Basilica Metropolitana, ecclesiæ plebana, vt eo recenti vti possit, neque necesse habeat vetus adhibere. Verùm si recenti iam allato aliquid reliqui est de veteri, in Lampadario statim comburatur.

Si verò oleum sacrum, chrismaue intra annum deficere videtur, neque aliunde haberi potest; in tempore aliud non benedictum, vt alio loco dictum est, sensim tantum infundet, vt hoc minus sit, quàm illud, quod consecratum benedictumve est.

Parata quoque habebit hæc omnia, vt potè peluim vsui ecclesiæ addictam, in qua lauet manus peracta Baptismi ministracione: vas item aquæ; mappulam; bambacium ad abstergendas infantis

partes, oleo, & chrismate sacro linitas, quod quidem bambacium afferet in peluicula decenti, in eadem reponendum post absterzionem. medullam panis itè ad abstergendos sibi digitos inunctos; vasculum cum sale benedicendo; mantile decens, & mundum ad abstergendum caput baptizati ad prescriptum Concilij Prouincialis quarti.

Tit. de bap.

Sal, non domo infantis, qui baptizandus est, asportatū; sed in vasculo, quod vasi chrisomatis adiungitur, benè paratum habebit; ita vt purum sit, candidū, nec verò commissum, ac præterea non humidum, sed siccum.

Illud verò speciatim benedicet ad vsum eius, qui tum baptizandus est: neq; sale vtetur diebus Dominicis exorcizato ad aquæ benedictionem. Si quid verò supererit, cauebit, nè aliò asportetur, sed in sacrarium, aut in aquæ benedictæ labrum projicietur.

Parabit item huc librum: in quo præuidebit etiam, ac despiciet ordinem, & ceremonias Baptismi.

Habebit etiam vnum, aut plures vbi fieri potest, clericos paratos, superpelliceis indutos, sibi opportunè ministrantes.

In altari præterea, si quod in baptisterio, aut propè baptisterium est, paratas habebit candelas duas: quæ accensæ colluceant, dum Baptismum ministrat. quòd si altare satis commodum Baptisterio non sit, in mensa ibi cum mappa decenti posita eadem lumina habebit.

In ipsa autem ministracione, præter cætera, quæ vel generatim, vel speciatim iam supra tradita sunt, hæc etià animaduertet; vt vbi litera N. scribitur, nomen eius, eorumve, qui catechizantur, baptizanturve, aptè rectèq; exprimat pro ratione sexus, numeri, & casus. Vbi adscripta est crux ✠ , crucis figuram formabit.

His ita paratis, & animaduertis, Parochus, sacerdosve, infante ad Baptismum oblato lauat manus; superpelliceo, stolaque violacea in exorcismis, catechismisque vtitur; cum ad baptizandum accedit, illa deposita, aliam albi coloris sumit.

Accedens igitur ad fores Ecclesie, in-
terrogat primò, qui susceptores sint: tū
baptizandi ordinem tenet, vt infra.

Ordo Baptismi paruulorum.

Infans sub vestibulo Ecclesie præ so-
ribus à compatre, aut commatre, bra-
chio dextro illum, vel illam sustentan-
te, ita offertur, vt è conspectu Parochi
sit: qui superpelliceo, & stola violacea
indutus, in limine ostij Ecclesie stans,
primò interroget, an suæ Parochiæ; tum
masculus ne sit, an fœmina: post, an do-
mi baptizatus. Vbi verò baptizatus nō
sit, ita vt infra ordine, riteque interro-
gat: & aduertat, vt genus in pronuncia-
do semper mutet, si fœmina fuerit, vt in
rubricis dictum est.

Parochus. Quis illum offert?

Patrinus. Ego.

Paroch. Quid vult fieri?

Patrinus. Christianus.

Parochus. Meretur à parētibus suis?

Patrinus. Meretur.

Tum Parochus abrenunciationis my-
sterium inchoando, ad infantem versus,
interrogat.

Abrenuncias Diabolo?

Patrinus pro infante respondet.

Abrenuncio.

Parochus. Abrenuncias sæculo, &
pompis eius?

Patrinus. Abrenuncio.

Tum Parochus illum admonet, & cō-
testatur dicens.

Memor esto sermonis tui: & nun-
quam tibi excidat tuæ series cautionis.
Patrinus. Memor ero.

Deinde Parochus pollice, & indice
salua oris sui percussio, tangit infantis
aures, & nares.

Cum tangit aures, dicit. Epheta,
quod est, adaperire.

Nares tangendo, dicit. In odorem sa-
uitatis, in Christo Iesu Domino nostro,
in vitam æternam. R. Amen.

Post ter faciem illius ad similitudi-
nem Crucis exsufflat, dicendo.

Exsufflo te immundissime spiritus, in
nomine I. Domini nostri Iesu Christi.
Tu autem effugare Diabole: appropin-
quabit enim iudicium Dei.

Hic oleo catechumenorū pollice suo
intincto, eum vngit in pectore, & inter-
scapulas, signum Crucis faciendo, si-
mulq; dicendo:

Ego te inio oleo salutis, in Christo
Iesu Domino nostro, vt habeas vitam
æternam. R. Amen.

Postea bambacio partes vnctas ab-
stergit; quod in pellicula reponit, vt
post Baptismum comburatur, & in sacra-
rium mittatur, ac deinceps dicit.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo. Oratio.

Aeternam, & iustissimam pieta-
tem tuam deprecor Domine sancte,
pater omnipotens, æterne Deus, lu-
minis auctor, & veritatis, super hunc
famulum tuum N. vt digneris eum il-
luminare lumine intelligentiæ tuæ. Mun-
da eum, & sanctifica: da ei scientiam ve-
ram, vt dignus efficiatur accedere ad
gratiam Baptismi tui. Teneat firmam
spem, consilium rectum, & doctrinam
sanctam: vt aptus sit ad percipiendam
gratiam tuam. Per Dominum nostrum
Iesum Christum &c.

Exsufflat in faciem eius ad similitudi-
nem Crucis, tum dicit.

Exorcizo te, omnis immundissime
Spiritus, in nomine Dñi nostri I. Iesu
Christi. Omnis incurso aduersarij,
omnis ira, omne phantasma, eradicare,
& effugare ab hoc plasmate Dei, quod
Dominus noster Iesus Christus hodie
ad templum sanctum suū vocare digna-
tus est, vt fiat templum Dei viui, & Spi-
ritus sanctus habitet in eo, in nomine
I. Dei patris omnipotentis, & in no-
mine I. Iesu Christi filij eius, qui ven-
turus est iudicare viuos, & mortuos, &
sæculum per ignem. R. Amen.

Hic interrogat, quod nomen paren-
tes, aut offerentes infanti imponi volūt,
eoq; nomine appellans, crucem in fron-
te faciens dicit:

N. Accipe signum sanctæ I. Crucis,
serua præcepta diuina: verbo Dei ho-
die renalceris, & cœlesti luce forma-
ris. Ingredere templum Dei viui, & sub-
lato errore tenebrarum, euasisse te la-
queos mortis lætus agnosce. Nunc er-
go promissa cœlestia, & aduentus
Dei omnipotentis expecta; vt possis
sperare

esperare venturam verbum genitum, vir-
ginali partu editum, credentibus annun-
ciatū, in cuius inuocatione illuminaris,
cuiusq; signaculo in fronte signaris, per
hoc signum quod non delebitur, in no-
mine I Dei patris omnipotentis, & in
nomine I Iesu Christi filij eius, qui ve-
turus est iudicare viuos, & mortuos, &
seculum per ignem. R . Amen.

V . Dominus vobiscum.

R . Et cum spiritu tuo. Oratio.

D E V S, cui ad initiandum nulla par-
uitas non idonea est, qui omnem
aetatem, omnemq; sexum ad maiestatis
tuę cultum dignanter admittis; tibi hæc
noui hominis exordia, & rudis vitæ di-
camus infantiam. Da vt huic ignarū ma-
li paruulum vniuersi tui signo sanctę C
Crucis tueatur inscriptio: tuus sit, tibi
adoleseat, te timeat, te diligat, te creato-
rem sum semper agnoscat, & ad sanctum
lauacrum regenerationis te deducente
perueniat. Per eundem Dominum no-
strum, &c.

Hoc loco Parochus exorcizat, & bene-
dicit sal. In quo benedicendo exufflat
super illud ad similitudinem Crucis, &
dicit.

Exorcizo te creatura salis, in nomine
Dei Patris I omnipotentis, & in cha-
ritate Domini nostri Iesu Christi, & in
virtute spiritus I sancti. Exorcizo te
per Deum I viuum, per Deum I ve-
rum, per Deum I sanctum, per Deum,
qui te ad tutelam generis humani pro-
creauit, & populo venienti ad creduli-
tatē per seruos suos consecrari precepit.
Proinde rogamus te, Domine Deus no-
ster, vt hæc creatura salis in nomine san-
ctę Trinitatis efficiatur salutare sacra-
mentum, ad elugandam inimicum: quā-
tu, Domine, sanctificando I sanctifices,
& benedicendo I benedicas: vt fiat om-
nibus accipientibus perfecta medicina,
permanens in visceribus eorum. In no-
mine eiusdem Domini nostri Iesu Chri-
sti, qui venturus est iudicare viuos, &
mortuos, & seculum per ignem. R . Amē.

Deinde accipit sal benedictum pri-
mioribus digitis, & dum modicum im-
mittit in os infantis, eū nominatim ap-
pellando, ita dicit.

N . Accipe sal sapientiæ: propitiatum

sit tibi in vitam eternam. R . Amen.

V . Dominus vobiscum.

R . Et cum spiritu tuo. Oratio.

D E V S Patrum nostrorum, Deus v-
niuersę conditor veritatis, te sup-
plices exoramus, vt hunc famulum tuum
 N . respicere digneris propitius: vt hoc
primū patibulum salis gustantem non
diutius esurire permittas, quominus ci-
bo repleatur cęlesti: quatenus sit sem-
per diuino spiritu feruens, spe gaudens,
& tuo nomini seruiens. Perduc eum ad
nouę regenerationis lauacrum, vt eum
fidelibus tuis promissionum tuarum eter-
na præmia consequi mereatur. Per Do-
minum nostrum, &c.

V . Dominus vobiscum.

R . Et cum spiritu tuo. Oratio.

D E V S Abraham, Deus Isaac, Deus
Iacob, Deus qui Moyli famulo tuo
in monte Sinai apparuisti, & filios Israel
de terra Egypti eduxisti, deputans eis
Angelū pietatis tuę, qui custodiret eos
die & nocte; te quaesumus Domine, vt
mittere digneris sanctum Angelum tuū,
vt similiter custodiat & hunc famulum
tuum N . & perducat eum ad gratiam Ba-
ptismi tui. Ergo maledicte Diabole re-
cognosce sententiam tuam, & da hono-
rem Deo viuo, & vero; da honorem Ie-
su Christo filio eius, & spiritui sancto;
& recede ab hoc famulo Dei, quia is-
tū sibi Deus, & Dominus noster Iesus Chri-
stus ad suam sanctam gratiam, & benedi-
ctionem, fontemq; baptismatis vocare
dignatus est. Et hoc I signum sanctę
Crucis, quod nos fronti eius damus, tu
maledicte Diabole nūquam audeas vio-
lare. Per eundem Dominum nostrum
Iesum Christum, qui venturus est iudi-
care seculum per ignem. R . Amen.

Hoc loco Parochus exuit stolam viola-
ceam, & induit albi coloris aliam: quæ
non infantem tangens, sed nutu signifi-
cans vt introeat, præeundo illum intro-
ducit in ecclesiam, dicens:

Ingrede fili in Domum Dei: audi
patrem tuum docentem te viā scientiæ.
Dum accedit ad fontem, potest dicere
psalmum sequentem. Psalmus 41.
Sicut cernus desiderat ad fontes aquarū:
ita desiderat, &c. vsque ad finem cum
Gloria patri, &c. Sicut erat &c.

In-

Infans apud sacrum fontem humi collocatur, pedibus versis ad baptismalē fontem: & sacerdos ad altare spectans, vnā cum compatre, commatre vè dicit, Credo, & Pater noster. Deinde.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oratio. Omnipotens sempiternus Deus, respice propitius de excelsa sede maiestatis tuæ super hunc famulum tuū N. comparentem, qui ad tuam cucurrit ecclesiam. Concede ei Domine, vt sub protectione manus tuæ ad sacri Baptismatis gratiam peruenire mereatur. Per Dominum nostrum Iesum Christū &c.

Postea interrogat eum qui baptizandus est proprio nomine hoc modo.

Parochus. N. Quid petis? Patrinus. Baptizari.

Par. Credis in Deum patrem omnipotentem, Creatorem cæli & terræ? Pat. Credo.

Par. Credis & in Iesum Christum filiū eius vnicum Dominum nostrum, natū, & Passum? Pat. Credo.

Par. Credis & in Spiritum sanctum: sanctam Ecclesiam Catholicam: sanctorum communionem: remissionem peccatorum: carnis resurrectionem: vitam æternam? Pat. Credo.

Deinde Parochus infantem supinum à patrino sublatus vtraque manu excipit, ita vt dextera capiti eius propior sit. tū ter occiput mergit in aqua in crucis formam. Et mergendo, si certò scit, illum non esse baptizatum, explicatè profert.

N. Ego te baptizo, in nomine patris, & filij, & Spiritus sancti. Amē. Quæ verba proferantur, dum ter mergit; semel dum ait: N. Ego te baptizo, in nomine patris. Iterum dum ait: & filij. Tertiò dum dicit: & Spiritus sancti. Amen.

Compater autem postremò manū infanti supponit, & de fonte leuat; atque ita tenet, vt orientem spectet.

Si autē Parochus re. inuestigata atq; explorata, dubitat, an infans baptizatus sit, ita dicit.

N. Si baptizatus es, nō te baptizo: sed si nondum baptizatus es: Ego te baptizo in nomine Patris & Filij & Spi-

ritus & Sancti. Amen.

Idq; mergendo modo supra notato.

Parochus baptizari infantis caput mantili abstergit: tum genibus flexis cum compatre, dicit litaniam.

Baptizato infante, sacerdos intingit pollicem in Chrismate, & profert orationem sequentem: & dum dicit, Ipse te liniat, &c. vngit verticem infantis in formam Crucis.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oratio. Deus omnipotēs, pater Domini nostri Iesu Christi, qui te regenerauit ex aqua, & spiritu sancto, quiq; dedit tibi remissionem peccatorum omnium; ipse te liniat chrismate salutis in Christo & Iesu Domino nostro, in vitam eternam. ℞. Amen.

Deinde bambacio eum abstergit, & reponit vt supra: imponitq; ei vestem candidam: & dum imponit, ita dicit.

Accipe vestem candidam, sanctam, & immaculatam, quam perferas sine macula ante tribunal Domini nostri Iesu Christi, vt habeas vitam æternam, & viuas in secula seculorum. ℞. Amen.

Postea dat Compatri, Commatriue infantem in dextera tenenti, candelam accensam, & ait.

Accipe lampadem ardentem in reprehensibilem: custodi Baptesimum tuum, serua Dei mandata; vt cum Dominus venerit ad nuptias, possis ei occurrere vnā cum omnibus sanctis in aula cœlesti, habearisq; vitam æternam, & viuas in secula seculorum. ℞. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oratio. Omnipotens sempiternus Deus, qui regenerasti famulum tuum ex aqua, & spiritu sancto, quiq; dedisti ei remissionem omnium peccatorum: tribue ei continuam sanitatem, ad cognoscendam Diuinitatis tuæ virtutem. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, &c.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.

℣. Benedicat, & exaudiat nos Deus. Amen.

℣. Pro-

V. Procedamus cum pace.

R. In nomine Christi.

V. Benedicamus Domino.

R. Deo gratias.

V. Benedictio Dei omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti descendat super te, & maneat semper. R. Amen.

Quæ seruanda sunt post Baptismum.

BAPTISMO expleto, medulla patris digitos Parochus absterget: aqua manus ambas solus lauabit, neque vllus præterea alius: aquam ablutionis in sacrarium statim effundet.

Si quæ autem linteola ad abstergendum infantis caput allata erunt, ea sic adhibita, in vsum profanum non conuertet. quod si ecclesiæ vsibus accommodari nequeunt, comburet: cinerem verò in sacrario recondet.

Lotis manibus, sermonem pro personarum multitudine, statuq; habebit; in quo præter cetera aliquam etiam considerationem Christianam explicabit de solenni sponcione, quam vnusquisque fidelis in Baptismo facit; vt fideles qui ad sunt, tam sanctæ promissionis recordatione excitati, videant, atque exequantur, quæ solenniter sponderunt.

Compatres præterea monebit, docebitq; eorum officij partes, quas pro susceptionis, fideiussionisve munere præstare debent; vt scilicet, quemadmodum sanctus Augustinus monet, infanti semper sollicitudinem veræ charitatis impendant, curentq; vt is instituat doctrinæ Christianæ rudimentis: admo-neantq; vt idem castitatem custodiat; à maledicto, & periurio linguâ cohibeat; cantica turpia & obscena non proferat; superbia non efferatur; nõ inuideat; iracundiam, odiumve in corde non teneat; & alia id generis.

Demonstrabit item cognationem spirituales, quæ inter Compatres & baptizatum, illiusq; patrem & matrem; ac præterea inter baptizantem, baptizatum, baptizatiq; patrem & matrem tantum contracta est.

Quæ cognatio spiritualis, docebit, quâ mutuis sanctæ charitatis officijs, & quâ sincere, & quâ castè i primis colenda sit.

Monebit, de pœna excommunicationis decreto Concilij Prouincialis proposita ipso facto subeunda, si ante annũ ex-actum puerpera, nutrixve, aut alia quæuis mulier, aut alius quicunque vir, infantem vnâ secum in lecto teneat sine præscripta cautione; aut si quis id facere cogerit.

Monebit item, vt puerpera, simulatq; domo pedem à partu effert, ecclesiam parochialem adeat, vbi benedictionem accipiat, stata prece præscripta in huius libri parte secunda.

Cauebit, nè ob eam causam ipse puerperæ domum ingrediatur, etiam si illa ad uersâ valetudine laboret.

Neque eidem panem benedictum sub hostiæ forma præbebit.

Cauebit à comestationibus Baptismi tempore, etiam domi parentum infantis.

Notabit præscripta ratione in libro baptizatorum, antequam discedatur, si comode fieri potest, nomina, & cognomina, ac patriam infantis, parentum, & patris, ac matris, siue in ecclesia, siue domi infans baptizatus est: annum item, & diem, ceteraq; ad præscriptum formulæ tradite.

Monebit denique eundem Baptismi diem à parētibus notari: vt quo die infans baptizatus est, eum ex instituto patrum, quotannis ardentiori prece, elemosina si per facultates potest, omniq; charitatis opere atque officio, spiritualisq; gaudij celebritate recolat: memor se chyrographo damnationis deleti, hæreditatis cœlestis participem in Christo Domino factum esse. Repete, inquit sanctissimus pater noster Ambrosius, quid interrogatus sis; recognosce, quid responderis. Renunciaisti Diabolo, & operibus eius, mudo, & luxurię eius, ac voluptatibus. memor esto sermonis tui, & nunquã tibi excidat tuę series cautionis.

Ordo

Supplendi in ecclesia solennes Baptismi ceremonias, cum infans domi ob necessitatem baptizatus est.

PAROCIVS superpelliceo & stola violacea indutus, in limine ecclesie

stet

fig de infante domi baptizato in vestibulo ecclesie oblato, vt superius dictum est, interrogat, deinde à patrino nomen infantis inquirat, tñ illū appellans dicit:
N. Memor esto sermonis tui, &c. vt supra.

Deinde Parochus pollice & indice scilicet liua oris superfuso, tangit infantis aures, primò dexteram, deinde sinistram dicendo:

Epheta, quod est, adaperire, &c. vt supra.

Hic oleo catechumenorum pollice suo inuncto eum vngit in pectore, & inter scapulas, signum crucis faciendo, simulq; dicendo:

Ego te linio oleo salutis, &c. vt supra.

Postea bambacio partes vnctas abstergit: ac deinceps dicit:

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oratio. Aternam, ac iustissimam pietatem tuā deprecor Domine sancte, &c. vt supra.

Hic illum appellans signat in fronte signo Crucis, his verbis:

N. Accipe signū sanctę Crucis, &c. vt supra.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oratio. Deus, cui ad initiandum nulla paruitas non idonea est, &c. vt supra.

Hoc loco Parochus exorcizat, & benedicit sal. vt supra.

Deinde accipit sal benedictum, &c. vt supra.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oratio. Deus patrum nostrorum, &c. vt supra.

Deinde stola alba suscepta, introducit eum in Ecclesiam, & ait.

Ingrede fili, &c. vt supra.

Dum accedit ad fontem, potest dicere psalmum.

Sicut ceruus desiderat ad fontes aquarum, &c. vt supra.

Infans apud sacrum fontem humi collocatur: & sacerdos vnā cum compatre, comatreve dicit,

Credo, & Pater noster, vt supra.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oratio. Omnipotens sempiternus Deus, respice propitius de excelsa sede maiestatis tuę super hunc famulum tuū N. qui ad tuam cucurrit ecclesiam. Per Dominum nostrum, &c.

Deinde dicit cum compatre Litaniā genibus flexis, vt supra.

Postea persequitur reliqua omnia vt supra vsq; ad finem.

De Baptismo adultorum.

LICET Episcopalis curę sit, quemadmodum concilij Provincialibus decretum est, vt que cura, & diligentia ex canonum prescripto, Patrumq; doctrina adhibenda est, in ijs ad Baptismū admittendis, qui adulta, seu perfecta sunt ætate, ea ne vilo modo omittatur, Episcopi plerumq; eius ætatis homines ipsi baptizare soleant: hoc tamen loco ea res omnino prætermittenda non fuit.

Cum is Baptismū petit, siue Iudæus ille sit, siue paganus, siue alius; primò querantur testimonia certa de eius conditione, antea acta vita, statuq; omni: & hominis voluntas diligenter exploretur; vtum ex animo, veraq; pietate Baptismum petat.

Si ita comperiat, per pium religiosumq; virum inquiratur, vtum priorē vitæ rationē deserere verē proponat; vtum peccatorum suorum pœniteat, atque in posterum abstinere statuat.

Ad quæ si ille rectē, pieq; animo sit paratus; tum idoneo religiosoq; viro committatur, à quo per aliquot menses (nisi iusta, vel necessaria causa breuius spatij requirat) fidei doctrina, & Christianæ vitæ institutionibus accuratè erudiat; & congrua quoq; abstinentia exerceat.

Cum satis fuerit Archiepiscopi arbitrio Christianè instructus, ad Ecclesiam ducatur communi vestitu, albam vestē mox post Baptismum ritè accepturus; eiq; statē ceremoniæ adhibeantur ex ordine Baptismi paruulorum.

Et quoniam dilatio Baptismo adulti conuenit, poterit plerumq; ad maiorem sacramenti cultum, vnum ex statibus temporibus Paschatis, & Pentecostes expectari.

Interroganti respondeat ipse, non patrinus; quod si fortè mutus, aut furiosus bapti-

Prou. 5. tit.
de Bapt. p.
119. 6. Lib. 11.

baptizandus esset, Archiepiscopus consulatur: qui item statuat, quando illa interrogatio adhibenda sit, Meretur à parentibus?

Patrinus tamen semper assistat, tanquã qui pro baptizando spondeat.

Genus sexus debet, qui baptizãdus est, fidem profiteri, Baptismumq; petere.

Baptizetur per immersionem, vt ritus Ambrosianę Ecclesię postulat si quidem commodè fieri possit; alioqui per infusionem.

Tit. de Ind
pag. 54.

Quomodo autẽ qui baptizatus est, profiteatur, siue à patrinis, quorum proprium officium est, siue ab alijs ab Archiepiscopo probatis, Concilio Prouincia li primo expressum est, quo loco de Iudeis agitur.

DE SACRAMENTO
Confirmationis

Rubricę seu instructiones.

Quę Parochus, alijve sacerdotes curent, atque exequantur, Episcopo sacramentum Confirmationis ministrante.

QVI per Baptismũ Christiani facti sunt, quoniam ij adhuc imbecilli in spiritali certamine viriliter pugnare non queunt; Christianatis sacramento, quo spiritus sanctus in corda fidelium se infundit, roborari, nisi aliud illius efficienciã impediatur, aduersus omnes carnis, mundi, & Diaboli impetus fortiores sunt, nouęq; virtutis robore firmiores Christi milites esse incipiunt. ob eam causam Confirmatio sacramentum hoc appellatur. cuius sacramenti ministrandi solus Episcopus habet potestatem ordinariam. At Parochus tamen pro curę sue munere in eo inuigilabit, vt aliquas etiam partes curet atque exequatur, quę ad illud pię religiosęq; suscipiendum attinent.

Primum igitur Dominico, festo die, qui solennem huius sacramenti administrationem proximè præcedat, pastorales Archiepiscopi literas promulgabit; vnde etiam instructionem sumet sermonis & cohortationis suę.

Argumentum quoque ei vberissimum ad instruendum populum suppeditabunt, sacramenti huius vis, natura, & dignitas, salutareq; effectus; ac præterea rituum & ceremoniarum quę adhibentur, sanctiores significationes: quę in re etiam catechismi Romani doctrinam, & sententia patrum appositas habebit.

Materia huius sacramenti est Christum, quod ex oleo & balsamo, soleni Episcopi consecratione conficitur: atque id non omni quouis tempore, sed statò sacro solenni q; die cęnę Domini. Hinc ostendet Parochus, quanta religione, quantis virtutibus, quam multis recte factis conscientia Christiani hominis nitere debeat; quandoquidem nitorem illum oleum significat. quod cum pingue sit, natura q; sua diffuset, gratię etiam plenitudinem exprimit; quę per Spiritum sanctum à Christo capite in alios redundat, atque effunditur. Hic locus est, quo Parochus demonstrabit illa diuinę gratię munera fidelibus collata: ex quibus diuinę misericordię abundantiam pietatis officijs agnoscant, religiose q; recolant. Virtutum autem omnium, quibus homo Christianus circumfluere debet, suauitatem in omnem partem diffundere illum oportere, significat illud quo linitur, balsamum oleo mixtum; cuius odoratus iucundissimus diffudit. quod idem, quoniam putrescere nõ finit, quę illo fuerint circumlita, ostendit, hominem confirmatum facilius à contagione peccatorum defendi posse.

Forma illa solennis, qua Episcopus in sacramento hoc ministrando vtitur, plena mysterijs est: quibus etiam populo explicandis Parochus studium adhibebit: diuinam potestatem, quę, vt principalis causa in sacramento operatur, ostendet in ijs verbis: In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Tum præterea in ijs verbis, Confirmo te Christiane salutis, obseruabit, atque adeo exponet robur animi, & spiritus, quod per sacram vnctionem fidelibus ad salutem tribuitur: id quod latius explicabit ab effectibus huius sacramenti, qui mox infra ordine exponuntur. Sed huius diuini roboris fortitudinis, quę hoc sacramento confertur, exemplum longè omnium maximè